

Ministeerium mattis Vaekülla meeletult suuri rahasummasid

90 AASTA EEST VIRUMAAL

Vaeküla mõis ja selle kõrval asuv uhke koolihoone on aastaid unaruses olnud. 90 aastat tagasi käis mõisa härrastemajas aga kibe ehitustöö, sest 23. aprillil 1930 avati seal põllutöökool.

EESTI ARHITEKTUURIMUSEUM

Vaeküla mõisa härrastemajas asus aastatel 1930–1959 eri nimede all tegutsenud põllutöökool, mis lõpuks Tihemetsa üle viidi.

rile (kellelegi A. M-ile) tundus, nagu kavatsetakas kõrgematele härradele suveloss sisse seada ning ehitajatele seatud tähtsaimad nõuded oleksid ruumide hea väljanägemine ja mugavus.

“Sellepärast vist need vanad ahjudki kõik maha lõhuti, kuna viimaste väline külg ja kuju ei rahuldanud neid nõudeid. Ilu ja mugavus on ju head asjad, mida arendama peame, kuid seda peaksime tegema ikka kooskõlas oma majanduslikkude võimalustega,” tähendas artikli autor.

Ta pidas kergemeelseks, et töödejuhataja kinnitusele kavatseti mõisahoonet “ümberrahandamisega” ka ilustamise peale” paar miljonit kulutada. Ilmselt ikka senti, mitte krooni. Aga ka paar miljonit senti ehk paarkümmend tuhat krooni oli tol ajal lihtnimise jaoks rõõgatu raha.

Ühe krooni eest sai laias laastus osta kas kilo liha, kolm-neli kilo jahu, 20–25 liitrit kartuleid, 25–30 liitrit piima, pool kilo võid või paar kilo värsket kala. Talusulase palk oli 30–35 krooni kuus, töölisel-ametnikul 50–80 krooni. Üle saja krooni ulatuvat palka peeti tollal väga heaks.

Samast lehenumbri leia me muide ka pisikese uudise

Porkuni uue vallavalitsuse ametisse astumisest ja palgadiki on ära toodud. Vallavanema palgaks kinnitati 25 krooni kuus, tema abidel 7 krooni ja 50 senti kuus. Tasub küll märkida, et tollal ei olnud vallavanema või vallavalitsuse liikmete (ehk vallavanema abide) amet sugugi põhisissetuleku andja vaid nii-öelda kõrvaltöö.

Aga tagasi Vaeküla mõisa juurde. Haridus- ja sotsiaalminister Hünerson sai kiita, et koolide ümberrahandamise kava on suunatud kokkuvõttele, ning leheloos öeldakse otse välja, et sama suuna peaks võtma ka põllutöökooli rajaja.

“Kui tähele panna seda, millistes ruumes meie kasvav noorsugu algkooli eas veel mitmel pool valdades peab kasvama ja arenema, siis näed, et kokkuvõtte mõttes, või raha puudusel ei ole võimalik neil väikestel tarvilisel määral õhku ja valgustki tarvitada – rääkimata kõigest

muust, mida vajaks noored, et sirguda tugevaiks ja jääda terveiks ja elurõõmsaiks,” arutleb autor ja küsib, miks see nõnda on.

“Põhjust on kerge leida, see ongi juba ammu leitud, nimelt, et kaks keskkoha hariduselu juhivad: haridusministeerium ja põllutöökooli ministeerium. Tuleks kord ka selles asjas ühtlane kord maksta panna ja hariduselu juhtimine terves ulatuses haridusministeeriumi kätte anda,” järeltab ta.

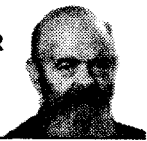
Arusaamatuks jääb aga, kas siis ka põllutöökooli ministeeriumi haldusalas olnud põllutöökoolid pidanud sama kehvaolema nagu haridusministeeriumi hallatud väikesed maaalgkoolid.

Põllutöökool aga Vaekülas 1930. aasta kevadel igal juhul avati ning eri nimede all tegutses seal 1959. aastani, mil selle asemele tuli internaatkool, hiljem aga erivajadusega laste internaatkool, mis nüüdseks teadupoolest Näpile on kolinud.

V

Virumaa Teataja kirjutas 1930. aasta 15. aprillil, et ettevalmistused “talude eestegijate kooli” avamiseks algasid märtsis. Kõik ahjud lammutati, mõned ukseid ja aknad müüriti kinni ja lõhuti sisse uusi.

ANDRES PULVER
andres.pulver@
virumaateataja.ee

“Hulk meistreid ja töödejuhataja askeldavad kiiresti – vaja ruttu töödega valmis saada, kuna kooli avamine on varsti. Ümberehitus näib aga väga suurejooneline olevat,” kirjutab ajaleht.

Mõisahoonet ehitati sel määral ümber, et artikli auto-